

RAS 2004 för cane corso

Historisk bakgrund

Historien om Cane Corson, sammanfaller väldigt väl med det italienska folket, i all välfärd och misär. Rasen, räddad de senaste åren från vad som tyvärr verkade vara oundvikligt och ödesdigert, når oss med en knapp men fortfarande betydande historisk och ikonografisk bakgrund från vilken ett fåtal entusiaster har försökt rekonstruera rasens ursprung.

Bakgrunden till namnet "Corso" är fortfarande osäkert. En hypotes är den som indikerar grekiskt ursprung: KORTOS = stenmur och från Latin: COHORS = väktare av innergård.

En annan hypotes är följande:

Invånarna av Montopoli Di Sabina, allmänt kända som Montopolesi, har ett smeknamn, Corsari, som går långt tillbaka i tiden. Det framkom att invånarna av Casperia har smeknamnet Aspresi, med medeltida ursprung, då staden en gång kallades Aspra (hård, tuff), eftersom den var svår att nå. Invånarna i Cantalupo kallades Bambocciari (av Bamboccio, som betyder fylligt barn), eftersom porten till denna stad bestod av två kraftiga romerska statyer. Därför tror man att smeknamnen härrör från medeltiden och att de återspeglade karaktären av det specifika området.

Man har även hittat skrivet bevis i ett antikt manuskript, skrivet av en okänd författare från Montopoli; detta verk är fortfarande bevarat i Alibrandi arkivet i Montopoli. Det handlar om historien av Montopoli från ursprunget och fram till 1600-talet, och där kan man läsa: "Invånarna av Mons Operis (Montopoli) är kända som starka män, krigare med Cane Corsos för eget beskydd, och för beskyddande av länder, så de kallas Corsari."

Det gamla området av Montopoli har bevarat sin charm som medeltida stad, med krokiga, trånga gator slingrandes upp till dess högre delar, korsade av trånga men rena gränder. På det lilla torget, framför tornet, kan man få en underbar panorama av den vidsträckta Farfadalen med den majestätiska och berömda Abbey, fortet på Apenninska bergen, och de många små byarna byggda på toppen av bergen för beskydd. Om du drar uppmärksamheten från områdets skönhet, till de arkitektoniska detaljerna, kan du lätt lägga märke till små dörrar vid källarplanet till några utrymmen. Bakom dörrarna kan du se små rum (4-6 m²), med en ovanlig höjd (1.30-1.40 m) opassande för användning, eftersom det är svårt att stå upp. De passar inte som kohus, eftersom de är för låga för kor, för trånga för får, och inte lämpliga för grisar. Några stenar från grunden kom fram vid utgrävningar. Man kan hitta ett av dessa rum preserveerad med dess ursprungliga höjd i skolhuset, intill ett omgärdat staket. Rummen liknar, både i dimension och ingång, dem man har hittat vid Amphiteatern, som innehöll djuren som användes i strid med gladiatorerna, (80 F.kr).

Man går bara tillbaka till ursprunget av namnet, titta runtomkring i Italien och man kommer i kontakt med den Romerska civilisationen. Under Augustus era, en berömd man och Romersk general, vars namn var Caius Asinius Pollionis, ägde en villa i det nuvarande området av Montopoli. Detta boende gav det ursprungliga namnet till staden, Mons Pollionis, som Mons Operis kommer av, vilket är en referens till företagsamheten av invånarna, Mons Opulens, för landets fruktbarhet, och strax efter det Montis Opulis. Man kan lätt konstatera att de gamla Romarna var närvarande på detta område. Efter två tusen år kan vi idag observera spåren av gamla romerska divisioner på området (Centuriazioni och Jugeri) och i vissa fall, var divisionen 50 "jugeri" (Jugeri var ett storleksmått av land som en slav, med två oxar, var skyldig att ha hand

om på en dag, ungefär en kvarts hektar). Ursprunget av Montopoli konstaterar vidare att Cane Corso är en direkt släkting till de hundar som användes av romarna i krig eller i arena shower: Molosser hounds och Pugnaces Britanniae.

Detta tillåter oss att betänka Cane Corso, som är det huvudsakliga beviset av en urhundsras, som har bibehållit vissa karaktäristiska drag genom århundraden, som tar oss tillbaka i tiden, inte bara till perioden knuten till den agriskulturella ekonomin precis före den industriella revolutionen, men även längre tillbaka och som sammanlänkar hundälskare med den gamla stora civilisationen; uppbyggandet och fallet av det romerska imperiet, medeltiden och framtiden.

Cane Corso, har över århundraden behållit genom naturlig selektion den närmsta möjliga kontakten med omgivningen och rollerna som människan har bett denna värdefulla följeslagare att spela. Vi pratar om de svåra tiderna då framgången och överlevnaden för en ras enbart berodde på deras förmåga att utföra arbete, eftersom valet att föda upp och behålla en hund enbart var en ekonomisk sak. Cane Corso, som vi kan beundra idag är det bästa beviset för teorin som påstår att när en ras visar upp vissa morfologiska och mentala beteenden beroende på arbetet den ska klara av, då är rasen i harmoni i både form och balanserat beteende.

Cane Corsos historia, är inte bara väldigt levande utan även extremt aktuell, som om tiden har sprungit iväg. Corso har bevarats från dess stamfäder, "Molossi" av Epiro och "pugnaces" av Rom, använda i krig och för arena shower, det aggressiva och stridiga temperamentet nödvändigt för att framgångsrikt nå sitt mål, utan tvekan och med förvånade kraftfull styrka.

Genom kontakt med människan i sociala situationer har den lärt sig att endast reagera då det är nödvändigt och blivit en utmärkt tolkare av mänskliga gester. Med dessa karaktärsdrag har Cane Corso överlevt tills idag. I de mindre byarna i södra Italien är fortfarande en mångahanda hund en väsentlig följeslagare.

Försvinnandet av storvilt har reducerat det traditionella användandet av Cane Corso. Det är på grund av detta som spridningen av Corso har lidit drastisk minskning sedan andra världskriget. Situationen i början av 1970-talet var oroväckande för överlevnaden av rasen, sen reducerad till ett fåtal exemplar och inte längre betänkt av officiella hundälskar kretsar trots ansträngningarna av bl.a. greve Bonatti och Professor Ballotta.

Det var 1976 som Dr Breber, gjorde allmänheten och de officiella hundkretsarna uppmärksamma på Cane Corso, via en artikel publicerad i ett nummer av ENCI (italienska kennelklubben) magazine.

I december 1973 fick Dr. Breber ett brev från Prof. Giovanni Bonatti som skrev att " han hade upptäckt i Foggia en molossoid hund som skiljer sig i päls från den Neapolitanska Mastiffen, påminner om bullmastiff, och liknar Presa Majorca", fortsättningen av brevet lydde, "Prof. Ballotta, kunnig hundälskare, boende i Romagna, hade sett flertalet exemplar av denna urgamla Puglianska ras."

Breber blev intresserad och började söka efter denna urgamla "molossoid" genom att besöka Foggiani vars minne sträckte sig ca 50 år tillbaka. Dessa samtal ledde Breber till olika konstverk, illustrationer, dikter och annan historisk dokumentation som beskrev användningen av rasen. Allt eftersom Breber började förstå sättet och funktionen av rasen hade han ännu inte träffat på något levande exemplar. Det ändrades i oktober 1974, vid en hundutställning i Foggia, där Breber träffade på 5 exemplar av rasen, 2 svarta hundar från Montella, en svart och en tigrerad tik var

från Lucera, och en grå hane från Ortanova. Breber köpte den tigrerade tiken från Lucera, som hette Mirak. Dessa första Molosser från Puglia kom att kallas "Dogo Di Puglia" de blev även erkända internationellt 1976 av U.C.I. (Union Cinologica Italian)

Vid denna tiden hade Dr. Breber möjligheten att skriva en artikel i ENCI's "I Nostri Cane magazine" om hans arbete ang. Maremmano-Abruzzese. I denna artikel var två hundar av storleken mellan till stor med på bild i bakgrunden. Den bilden uppmärksammade en 16-år-gammal student, Stefano Gandolfi. Gandolfi letade upp Dr. Breber via utgivningsförlaget för att lära sig mer om denna inhemska Italienska molosser.

Mr. Gandolfi fick snart hjälp av sina vänner, Giancarlo och Luciano Malavasi. Malavasi familjen hade fött upp schäfer sedan många år. Luciano och Giancarlo var skeptiska till att involvera sig i en ras som de inte alls kände till, men Gandolfi's trägenhet fick dem slutligen intresserade. Genom en gemensam vän och styrelseledamot i Bolognese Cinofilo Group, Gianluigi Spighi, blev Prof Bonatti presenterad till en man som skulle komma att bli ännu en central figur i återuppbyggandet av Cane Corson, Mr. Fernando Casolino. Casolino hade många kära barndomsminnen av rasen och delade hjärtligt med sig till Spighi and Bonatti, historier om rasen och om dess användning runt de lantliga områdena i södra Italien.

Gandolfi valde bröderna Malavasi's farm i Mantova som den centrala platsen för återuppbyggnadsprocessen. Tre Corsos lånades tillfälligt till gruppen i Mantova, Tipsi, Brina och Dauno. Dauno var speciellt intressant eftersom han hade de önskvärda egenskaperna: robust och kraftfullt byggd, lätt underbett, 3/2 huvud till nos mått, kvadratisk stort huvud och modigt beteende.

Under den här tiden framstod några betydande kullar. Den första där Dr. Breber avlade Mirak med en hund som hette Aliot och fick en kull som bl.a. innehöll Dauno and Brina. Brina blev senare parad med en hund som hette Picciut. Den mest utmärkande i Brina's kull var en tik som hette Tipsi. 1980 blev en kull på 18 valpar född av Tipsi, fadern var Dauno, i denna kull fanns de viktiga stamhundarna, Bulan, Aike, Baal, Babak, Berzerillo, och allra viktigaste **Basir, hunden som ENCI/SACC standarden är baserad på.**

Casolino fick Basir och Gian Antonio Sereni fick Bulan på villkor att de skulle användas för att "fixa de grundläggande egenskaperna för rasen". Bonatti, Ballotta och Casolino var alla överens om att avkommorna från Dauno var de som mest liknade deras barndomsminne av rasen. Gandolfi, Sereni, och Casolino förstod att nya blodslinjer behövdes och de fick tag i dessa hundar från Paolo Breber. Aike parades med Picciotto, vars dotter Bibli, parades med Bezerillo. Denna typ av linjeavel användes för att fixa rätt "typ" hos denna unga ras.

1983 bildade Gandolfi, Breber, Sereni, Casolino och bröderna Malavasi, SACC (Society Amatori Cane Corso). SACC's mål var att öka uppskattningen av Cane Corson, förbättra urvalet av rasen, och att få erkännande av E.N.C.I. Efter ett par dagar organiserade Mr. Casolino och Mr. Gandolfi den första officiella rasundersökningen i Mantova, ledd av ENCI domaren Dr. Giovanni Ventura. Av de 12 hundar undersökta av Dr. Ventura skapades en morfologisk profil för rasen. I maj 1984 arrangerade Casolino SACC's första "inofficiella" kontakt med ENCI. Domarna Morsiani, Perricone, Bussadori och Bonetti, blev inviterade för att utvärdera egenskaperna för rasen. 10 Cane Corsos blir presenterade för domarna, inklusive Basir.

Framgångsrik första kontakt introducerar rasen officiellt i ENCI, 3 november, 1985 i Montova. 20 Cane Corsos visas för domarna Barbati, Mentasti, Morsiani, Quadri, Perricone, Vandoni, och Ventura. Morsiani och Perricone blir speciellt intresserade av rasen,

som i framtiden visar sig vara ovärderligt för det slutliga erkännandet av ENCI.

1986 blir SACC chockerade av att Paolo Breber lämnar dem. Fortfarande idag är det osäkert varför Breber avgick, men i artiklar som han skrivit om rasen har han varit mycket kritisk till vissa delar av standarden, speciellt när det gäller bettet, som i standarden kräver ett lätt underbett. Tångbettet är bara tolererat, men som är precis lika vanligt som underbett inom Corson. Det fanns även flera med saxbett då. Senare det året accepterar Dr Morsiani uppgiften från domarkommittén i ENCI att göra ett utkast av standarden för Cane Corso. Morsiani reser genom den Italienska landsbygden, gör undersökningar och tar mått på Cane Corsos i några av de mest avlägsna platserna. Medlemmarna i SACC, och två nya medlemmar, Flavio Bruno och Vito Indiveri hjälper Dr. Morsiani på hans resor.

1992 beslöt ENCI att bokföra Cane Corso kullarna, födda efter föräldrar som verifierats av domare och bedömts som huvudsaklig blodslinje, i en inofficiell bok, kallad "Libro Aperto", eller öppen bok, för att bättre kunna följa upp utvecklingen av rasen. Certifieringen av den öppna boken hände i Mantova, Foggia, Ostuni, Morciano de Romagna, Messina och Empoli från 1990 till 1992 och totalt 561 Cane Corsos blev "certifierade" av ENCI domarna, Ammannati, Dagradi, Morsiani, Perricone och Vandoni. Proceduren för att en hund skulle bli inskriven i den öppna boken var följande : 1) Bedömning av hundens typ uttryckt av ett par domare utsedda av ENCI under en officiell utställning eller träff. 2) Valparna efter en parning mellan två certifierade hundar kommer att officiellt skrivas in och även deras avkommor. 3) Vidare bedömning efter hundens första år kommer att bekräfta om egenskaperna av typ hos förfäderna finns. För det mesta nonchalerades punkt 3.

Den 20 januari 1994 når SACC sitt mål om ett officiellt erkännande för rasen då ENCI utnämner Cane Corson som den 14: e Italienska rasen. Strax efter rasens officiella erkännande ökar populationen explosionsartat från några hundra valpar till omkring 2500 årliga registreringar. Denna plötsliga popularitet sänkte kvaliteten på rasen generellt.

Cane Corso introduceras för styrelsen i FCI den 22: a maj 1996 i Milan, ca 20 hundar närvarar som modell för egenskaperna hos rasen. En komplett standard, historisk beskrivning, resultat av HD-analys och genetiska ögonfel, anatomisk design och även en undersökning för att identifiera de olika blodslinjerna som är registrerade i den öppna boken, skickas till FCI. I november samma år blir Cane Corson erkänd på ett internationellt plan av FCI.

Till Sverige kom den första importen 1998. Rasen har sedan dess stadigt ökat i popularitet.

Funktion

Historiskt har cane corson använts till allehanda uppgifter då den är avlad för att vara sin förare till lags. Efter tiden som kamphund på arenorna har rasen använts bl a som jakthund på storvilt som tex varg och björn, men även till jakt på grävling och piggsvin för att ta några exempel på mindre djur. Cane corson har även använts som fångvaktarhund. Enligt en lag från 1750 förbjöds man att jaga förrymda fångar med cane corso. Bönderna har haft ovärderlig hjälp av rasen när det gällde att vakta boskap, getter och svin. Cane corson hjälpte även till att transportera djuren till slakt, andra betesmarker eller försäljning och var då även vakthund på vägen, mot både rovdjur och rövare. Den har hjälpt slaktare förr genom att hålla fast djuren i nosen om slaktaren skulle missa med kniven. Har också genom alla tider vaktat mark och egendom, även hö- och halmstackar som på sin tid var mycket värdefulla som foder åt djuren under hela vintern. Vid behov, eller på kommando, har den försvarat.

Cane Corson har alltid levt och hjälpt människorna på den italienska landsbygden. Behovet av en stark, snabb, smidig, modig och aggressiv hund har hela tiden funnits bland folket på landsbygden. Den har i princip hjälpt alla som bodde på bondgårdarna, såsom väktaren, svinherden, jägaren mm.

Cane Corsons uppgifter i korthet:

Som jakthund användes Corson på björn, grävling (idag förbjudet), vildsvin, piggsvin samt varg och räv. Utterjakt förekom bland de som bodde vid flodernas deltar. Man använde tre olika typer av hundar. Blodhundar för att sniffa upp bytet, vinthundar för att förfölja och trötta ut det och så Cane Corson för att hålla fast bytet tills jägaren kom och kunde döda det eller så skötte den själv själva dödandet. Ofta förekom det korsningar mellan dessa hundar för att kunna utnyttja de olika kvaliteterna hos dessa olika hundar. Om så skedde så använde man alltid en Cane Corso hane. Man ansåg att Cane Corson var den mångsidigaste av dessa hundar. I jakten valde man oftast Cane Corson pga dess styrka och mod. Vid vildsvinsjakt så använde man den för att hålla fast bytet tills jägaren kunde komma med sitt gevär eller spjut och döda svinet. I grävlingssjakten så skötte Cane Corson hela jakten själv. Den sniffade upp grävlingen och dödade den. Där föredrog man ljusa fawn hundar då dessa i färg skiljde sig mest från grävlingens färg. Denna aktivitet skedde nattetid och jägaren ibland kunde behöva klubba ihjäl grävlingen själv och ville inte råka träffa sin hund. Vid jakt på varg så använde man Cane Corsos och Greyhounds eller en mix av dessa två och denna jakt var för dom välbeställda. Rävjakt skedde oftast bland vinrankorna då mössen frodades i dess jordar. Där lät man två Corsos patrullera en halva var, mötas på mitten och sen gå sin halva igen.

När det gällde vaktjobbet på gårdarna så hade man en väktare som red runt ägorna med ett par Cane Corsos vid sin sida. Dessa Canar skulle angripa alla inkräktare om det så var en räv eller en människa. Cane Corson användes även för ett speciellt jobb och det var att vakta höbalarna, det var ju där maten till kreaturen fanns men man förvarade även is i dessa och då blev dom ju extra värdefulla. Man föredrog då den fawn färgade Cane Corson för den smälte in i balarna och ansågs av de äldre att vara lika "eldfängda" som halmen de vaktade.

En annan arbetsuppgift var att hjälpa den som hade hand om mulorna. Dessa envisa djur rymde ofta då dom var lastade, då smög Cane Corson efter mulan, tog tag i skänklarna och ledde mulan tillbaka till föraren. Mulorna hade stor respekt för dessa hundar.

Getherden hade dom mest aggressiva av Cane Corsona, dels för att han levde väldigt isolerad i bergen men dom hade även vissa knep för att göra sina hundar så aggressiva som möjligt. Dom stängde bland annat in dom i mörka hålor. Svinherden använde Cane Corson bla då suggan skulle föda sina kulingar. De gjorde alltid detta i skogen, så man släppte hunden som följde dom skrikande kulingarna, tog suggan i trynet eller i örat, på detta sätt så immobiliserades suggan, och svinherden kunde plocka upp kulingarna och föra dom till stian.

Även slaktaren använde Cane Corson för att hålla fast tjurar och kossor. Det var faktiskt även slaktaren som såg till att den genetiska mångfalden upprätthölls då han bodde i staden men reste runt bland gårdarna med sin hund. Ibland blev det bråk men inte alltför sällan så blev det en parning.

Idag används många fortfarande till olika former av vakhundar, främst på gårdarna. Några används även till jakt. Nya uppgifter på senare tid är som polishund, bevakningshund, inom sök, räddning, skydd och spår samt lydnad. Det finns en del cane corso med skyddshundsbezeichnung upp till SchH3 och IPO3. De flesta är ändå aktiva familjehundar utan direkta arbetsuppgifter. I Sverige finns i dagsläget en certifierad räddningshund, som även tävlar elitklass sök, högre klass spår och elitklass lydnad, samt en certifierad bevakningshund. Några ekipage tävlar lydnad i de lägre klasserna och några få tränar skydd och IPO/BHP. Utställningar lockar betydligt fler deltagare i samtliga länder där rasen är representerad.

Cane corson kallas för molossernas atlet och är trots sin storlek mycket vig och rörlig.

Mentalitet

Cane corson är idag en mycket lojal hem- och familjekär ras och vanligtvis mycket bra med barn. Den mår om hela familjen och de husdjur som eventuellt igår och är mycket lyhörd för ägarens önskemål. Har lätt för att lära och lyssnar mycket på rösten. Cane corson ska vara stabil mentalt, vaksam och uppmärksam, med vaktinstinkt. Den är inte alltid förtjust i främlingar utan kan ignorera dessa, den ska dock inte vara för reserverad utan acceptera hantering av de personer ägaren godkänt. Rasen behöver en del social miljöträning under uppväxten för att utvecklas optimalt.

Cane corson är aktiv och rörlig och kräver ett visst mått av motion och rörelsefrihet, samtidigt som den även har typiskt lugnt molosstemperament. En allround aktiv sällskapshund med i många fall flera goda bruksegenskaper.

Hittills finns ingen ordentlig mental dokumentation på rasen varken här i Sverige eller i hemlandet. Några utställningsdomare har dock i sina kritiker påpekat en del reserverade/rädda hundar och även enstaka fall av aggressivitet även om majoriteten av utställda hundar är öppna och trevliga.

Rasklubben verkar för att antalet mentalbeskrivna av rasen ska öka. Dels för att veta var rasen står idag men även som ett avelsinstrument inför framtiden. Intresset för MH och korning var de första åren mycket lågt med endast 1 korad och 5 mentalbeskrivna individer. Under 2004/2005 blev det glädjande nog fler och i skrivande stund finns numera 25 st genomförda MH (10 hanar och 15 tikar) och ytterligare 2 avbrutna. Första delmålet är att nå 30 st för att kunna göra en korrekt rasprofil med spindeldiagram. Siffrorna nedan är medel på de hittills 25 beskrivna och kan bara ge en fingervisning då det ska vara minst 30 st för ett korrekt medelvärde. Enstaka individer ger stort utslag på detta lilla material. För att kunna jämföras med något har vi valt bruksrasernas rasmedel, märk väl att rasen dock inte är klassad som brukshund.

MH Rasmedel för cane corso per 30/6-05 baserat på 25 genomförda MH

	Rasmedel	Bruksrasernas medelvärde	Kommentarer till avvikelser
1a kontakt hälsn	3,8	3,8	ingen avvikelse
1 b samarb	3,28	3,4	ngt mindre samarbete med främmande person
1c hantering	3,24	3,3	nästan ingen avvikelse

2a leklust	3,52	3,7	ngt mindre leklust
2b gripande	3,2	3,4	ngt sämre gripande
2c dragkamp	3,0	3,2	ngt mindre kamplust
3 a jakt förfölj	3,22	2,9	ngt mer jaktlust/föremålsintresse
3 b jakt grip	2,4	2,4	ingen avvikelse på gripandet
4 aktivitet	3,36	3,2	ngt högre aktivitet hos cane corson
5 a avst lek intresse	2,84	2,9	nästan ingen avvikelse på intresse i avståndsleken
5 b hot	1,56	1,5	nästan ingen avvikelse på hot heller
5 c nyfikenhet	1,88	2,8	betydligt mindre nyfikenhet på främmande person
5 d leklust	2,08	2,6	betydligt mindre leklust med främmande person
5 e samarbete	1,64	2,3	betydligt mindre samarbete med främmande person
6 a överraskn rädsla	3,52	3,0	rasen visar mer rädsla för dumpen än bruksraserna
6 b hot	1,68	1,9	visar också mindre hot än dessa
6 c nyfikenhet	2,52	2,8	är inte lika nyfiken på dumpen
6 d kv v rädsla	2,0	2,2	men visar något mindre kvarvarande rädslor
6 e kv v intr	2,0	1,9	nästan ingen avvikelse på kvarvarande intresse
7a ljud rädsla	3,16	2,6	visar betydligt mer ljudrädsla
7 b nyfikenhet	3,6	3,6	men ingen avvikelse på nyfikenheten
7 c kv v rädsla	1,6	1,6	ingen avvikelse på kvarvarande rädslor
7 d kv v intr	1,76	1,7	ingen direkt avvikelse på kvarstående intresse heller
8 a spöken hot	2,24	2,4	rasen visar lite mindre hot mot spökerna
8 b kontroll	3,84	3,7	visar dock lite mer kontroll
8 c rädsla	2,16	2,9	visar betydligt mindre rädslor för spökerna
8 d nyfikenhet	3,44	2,6	visar också mycket större nyfikenhet för spökerna
8 e kontakt	3,64	3,2	visar också större kontaktbenägenhet för spökerna i avreaktionen
9 a leklust 2	3,52	3,4	rasen visar här större leklust än bruksraserna och har alltså inte sjunkit i leken genom beskrivningens gång
9 b gripande	3,16	3,1	visar här ungefär samma gripande som bruksraserna

10 skott	2,52	1,6	rasen visar större reaktion på skott, men de flesta individer (22 av 25) har gdk skott
----------	------	-----	--

Genetisk analys av den svenska populationen

Per-Eriks Sundgrens analys bifogas sist i materialet då det inte går att klistra in här. De första 270 hundarna som nämns i populationen är främst hundar inlagda i databasen, föräldrar och far- och morföräldrar till importter, men även inlånade hundar som aldrig svenskregistrerats. För att citera svaret från P-E Sundgren angående frågan om dessa hundar:

”När det gäller registreringarna så är det helt enkelt så att rapporten redovisar de hundar som finns registrerade i SKKs databas med egna poster. I praktiken ingår de ju i avelsunderlaget för den svenska aveln även om de är föräldrar till importerade hundar. De tas ju exempelvis alltid med vid inavelsberäkningar och därmed också vid beräkningar av effektiv avelsbas. Däremot skall de naturligtvis inte räknas in bland hundar om de faktiskt inte finns i Sverige, men det är ju lätt att sortera bort dem vid olika sammanställningar då de alla saknar registreringsår. Av dem har dock 16 födelseår, men det är ju inte detsamma som registreringsår, inte ens för svenskfödda hundar. Men det är inte helt så enkelt som att de alla utlandsregistrerade hundar inte finns i Sverige. Totalt 11 av de hundar som inte går att fastställa registreringsår för har tävlat med flera tävlingar vardera i Sverige. Det roliga är att de hundarna faktiskt funnits i landet. De har dock inte fått svenska regnummer såvitt jag kunnat se i databasen.”

Den korrekta siffran på svenskregistrerade hundar är då 246 st t o m år 2003. Ytterligare 105 registrerades år 2004. Under 2005 har hittills registrerats 85 st så det verkar som om rasen framöver kommer att ligga över 100 registrerade per år. Vid årets slut bör det då finnas drygt 450 cane corso i Sverige.

Rasklubben är medveten om nödvändigheten av regelbundna importter för breddning av den genetiska variationen. Idag finns flera mer eller mindre obesläktade linjer hos dessa importter, och nya importteras även årligen. Med förnuftigt användande ser rasens framtid ljus ut utan större risk för ökad inavelsgrad.

Hälsa

Rasen är sedan lång tid tillbaks avlad på sina funktionella egenskaper, därmed avlades främst på de starkaste och friskaste och mest dugliga inom användningsområdet. Cane corson är en relativt sund mastiffras utan några direkt rasbundna sjukdomar. Det är först på senare tid som HD-röntgen blivit vanligare även i hemlandet och från 2001 finns även krav på känd status här i Sverige.

Nedan följer sammanställning av material från försäkringsbolagen

Redovisning av material från försäkringsbolagen till RAS 2004 för cane corso

Har fått in material från fyra försäkringsbolag, Folksam, IF, SveLand och Agria.

Bolagen har mycket olika redovisningsmetoder vilket gör det svårt att sammanställa resultatet.

IF hade rasen i gruppen övriga hundar fram till 31/12-03 vilket betyder att de inte kunde lämna någon som helst statistik på rasen. Mest kompletta uppgifter har vi fått ifrån Folksam och SveLand men då Agria inte lämnar motsvarande uppgifter finns ingen möjlighet att kunna räkna ut antal försäkrade, utbetald ersättning o s v. Inte heller exakt antal med respektive diagnos kan redovisas, utan finns en diagnos hos Agria förutsätts minst en hund av rasen ha fått

diagnosen. SveLand redovisar inte heller alla diagnoser utan endast de vanligaste diagnoserna som två eller fler hundar drabbats av. Sammantaget under underrubriker finns då en viss felkälla. Av materialet framgår inte heller om någon hund haft mer än en diagnos.

Materialet omfattar perioden från 1/1 1999 fram till 31/12 2003. Första hund av rasen i Sverige registrerades 1998. Fram till 31/12 2002 registrerades 153 hundar och under 2003 ytterligare 88 individer. Sammantaget 241 st. Majoriteten verkar enligt materialet vara försäkrade. Men fortfarande så är antalet relativt litet och enskilda hundar får stort utslag.

Två bolag har rasen i grupp 4 av 6, ett bolag hade grupp 3 övriga raser men skulle höja rasen till mer skadedrabbad grupp/likartade raser, medan ett bolag ligger kvar i grupp 3 tillsvidare (normal skadestatistik). I det sistnämnda bolaget har också skett en minskning av skadeprocent och skadefrekvens (andel som utnyttjar försäkringen) senaste året. Även i ett annat bolag har skadeprocenten sjunkit de senaste två åren.

Liversättning

Det är relativt få hundar som liversatts. 8 st uppger bolagen, varav en ej ersatt. Vi känner dock till minst det dubbla antalet som avlivats av skilda orsaker, bl a p g a HD och mentala brister, mörkertalet är m a o stort.

Diagnoser på liversatta hundar

2 st p g a HD, 1 st p g a magöverfyllnad, 1 st kors- och ledbandsskada, 1 st lateral patellaluxation, 1 st idiopatisk epilepsi, 1 st ej fastställd diagnos och 1 ej ersatt medfödd missbildning av kotpelaren

Veterinärvårdsdiagnoser

Har totalt sett fått in ca 80 diagnoser, vilka kan klassificeras i olika undergrupper. Redovisar inte samtliga diagnoser utan koncentrerar på sammanhang av vikt för rasutvecklingen. Har fått hjälp med kategorisering och diagnostyding av veterinär Camilla Råsberg, tillika cane corso-ägare.

Några diagnoser kan sägas vara olycksrelaterade och hade möjligtvis kunnat undvikas. Som t ex 3 st traumatiska skador huden, bitskador, 2 st skada av fordon och 4 st främmande kropp i mage/tarm (hundarna har alltså kommit åt att äta upp något föremål de inte bör), sammantaget 9 st s k "onödiga" skador.

Mest förekommande är s k molossrelaterade diagnoser, relativt vanligt förekommande inom molossraserna som cane corson tillhör. En viss disposition finns alltså men problemen kan minskas genom avelshygieniska åtgärder. Till dessa hör bl a cherry-eye, hudproblem, magöverfyllnad och till viss del skelettproblem. Sammanlagt minst 35 fall. Redovisas mer utförligt nedan.

Det finns också två övriga kategorier vi bör rikta uppmärksamheten på framöver, sjukdomen epilepsi eller epileptiforma kramper (3 fall) och känslighet/inflammation i mage/tarm med sammanlagt minst 11 fall. Redovisas nedan med underdiagnoser.

Molossrelaterade diagnoser

Prolaberad tårkörtel, cherry-eye 6 st

Magöverfyllnad/magomvridning 2 st

Hudproblem 12 st totalt med följande underdiagnoser

Neoplastiska förändringar hud underhud (tumörförändringar, nybildningar) 6 st

Epiteliala neoplasier, hud underhud (yttre tumörförändringar) 1 st

Abscess (bölder)/fistel, blodkärl, lymfkärl, lymfknuta samt abscess, hud underhud 4 st

Kronisk dermatit 1 st

Skelett- o ledproblem 15 st sammanlagt, fördelat enligt nedan

Kors- och ledbandsskador 3 st

Hälta undersökning 3 st

Dysplasi av led, höftled 2 st

Lateral patellaluxation 1 st

Missbildning kotpelaren 1 st

Kroniskt deformerande artros i armbågsled 1 st

Osteokondros i radius/ulna (båda underarmsbenen) 1 st

Osteokondros i humerus (överarmsben) 2 st

Utvecklingsrubbing, tillväxtrubbing i radius/ulna (båda underarmsbenen) 1 st

Övriga diagnoser av betydelse

Epilepsi och epileptiforma kramper 3 st

Mag- och tarmproblem 11 st sammanlagt med följande underdiagnoser

Akut enterit (tunntarmsinflammation) och gastroenterit (mag/tarm inflammation) 5 st

Akut spottkörtelinflammation 1 st

Blodig diarré 1 st

Kräkningar 3 st

Symptom på avmagring 1 st

Symptom på infektionssjukdom 2 st

Akut tonsillit (halsinfektion) 4 st

Övriga sjukdomar munhålan 2 st

Pyometra (livmoderinflammation) 4 st

Vaginit, kronisk serös inflammation könsorgan hondjur, förhudsinflammation 3 st

Verkar inte vara några större komplikationer vid valpning då endast en hund diagnosticerats med kejsarsnitt och en annan kastning/fosterdöd.

Viss ökad känslighet för inflammationer och infektioner av olika slag kan antydast. En uppföljning om fem år hade varit intressant och önskvärd, bl a därför att antalet svenskfödda hundar ökar. Likaså kan enskilda individer få stor påverkan på detta lilla material.

Hälsoenkät

Rasklubben skickade ut 105 stycken enkäter under våren 2004 till alla registrerade ägare av cane corso födda t o m år 2002, både importörer och svenskfödda. Trots ett flertal påminnelser blev svarsprocenten mycket låg, drygt 33% då endast 35 enkäter skickades in. 4 st kom i retur med adressaten okänd.

Av dessa 35 besvarade enkäter, gällande 18 tikar och 17 hanar framkommer följande. Av de 18 tikarna var alla veterinärvårdsförsäkrade och alla i livet utom 2. 9 av tikägarna hade kryssat i för "avel" som användningsområde, vilket tyder på att ca hälften av tikenkäterna är inlämnade av uppfödare. I hälften av tikenkäterna finns "kryss" för sjukdom eller skada. Av de 17 hanarna var

alla utom 2 veterinärvårdsförsäkrade samt alla i livet utom 2. 3 av hanhundsägarna hade kryssat för "avel" som användningsområde, vilket tyder på att de flesta som lämnat in hanenkäter inte är uppfödare. I 10 av hanhundsenkäterna finns "kryss" för skada eller sjukdom.

Det är tveksamt om det går att dra några slutsatser med ledning av inkomna hälsoenkäter. Det finns inga genomgående sjukdomar eller temperamentsfel. Något fall av vardera cherry-eye, ektropion och "päls på hornhinnan". Några få fall av höftledsdysplasi men där vet vi att det förekommer mer frekvent än vad enkäterna visar. Något fall av hals- och/eller öroninfektion/inflammation. En individ som visat tecken på allmän infektion samt hudproblem och allergi (samma hund). Ett fall av livmoderinfektion/pyometra vid 6 månaders ålder? Två kejsarsnitt p g a värksvaghet kombinerat med stora valpar. Några fall av sårskada/avslitet korsband p g a allmän "klumpighet". Magåkomma, skotträdsla (temperamentsfel), "hanhundsilska", sterilisering p g a löppintervall samt skendräktighet. Kastration p g a löppåverkan samt hundaggressivitet. Förslagsvis bör enkätutskick göras varje/vartannat år allteftersom vi kommer tillrätta med HD-statusen bl a. En hälsokommitté borde kanske sättas samman som kan samarbeta med avelsråd och mer i detalj kartlägga hälsotillståndet i rasen framgent.

Genomgång av rasens HD- och AD-status från 1998-30/6 2005

Rasklubben bildades den 9 februari 2002 och har aktivt arbetat för bättre HD-status vilket börjar ge resultat. Här redovisas importerade hundars resultat, svenskfödda med kennelstatistik och röntgenprocent samt avkommestatistik.

I rasens hemland Italien är det också först på senare år som hundarna röntgas i större omfattning, så vad som ligger bakom våra hundar är till stor del okänt.

Flera av de först importerade hundarna hade dåligt HD-resultat men användes trots det i aveln.

Importerade hundars HD-status fram t o m 2002

A 2 st	B 2 st	C 4 st	D 4 st	E 4 st	20 % HD-fria hundar
--------	--------	--------	--------	--------	---------------------

Från 2003 t o m 30/6 2005

A 5 st	B 11 st	C 3 st	D 1 st	E 3 st	69,5 % HD-fria hundar
--------	---------	--------	--------	--------	-----------------------

Använda hundars status i svenskfödda kullar 1999 - 2004

1999 föddes 3 kullar, endast en kull med en fri förälder, övriga D och/eller E

2000 föddes 7 kullar, två kullar med en fri förälder och en med båda fria (HD-statusen var dock okänd vid parningstillfället). Fem kullar med D och/eller E-förälder.

2001 föddes 8 kullar, två av dem efter fria föräldrar, sex med D och/eller E-förälder.

2002 föddes 4 kullar, två med fria föräldrar, en med utländskt fria föräldrar och den fjärde med fri förälder i kombination med C.

2003 föddes 14 kullar, fem efter fria föräldrar, två efter utländskt fria föräldrar och sex med en fri förälder. Två med D-förälder och fem med C-förälder.

2004 föddes 10 kullar, fem med fria föräldrar, och resterande med en fri förälder (en dock utländskt resultat). Tre kullar med C-förälder.

Frekvensen HD-fria hundar ökar stadigt

Vid utgången av 2001 var andelen HD-fria 23 %

(6 A/B 20 C-E)

Vid utgången av 2002 hade andelen fria ökat till 37,9 %

(22 A/B 36 C-E)

Per den 30/6 2005 har andelen ökat ytterligare till 48,5 %

(67 A/B 71 C-E)

Andelen hundar med C ökar och grad D och E minskar betydligt av de belastade individerna. Vi har också fått indikationer på att eftersom rasen generellt blivit bättre så avläses de hårdare än tidigare. Till viss del kan också procenten vara missvisande då procenten röntgade är lägst efter belastad förälder/föräldrar. Se kennel och avkommestatik.

Först bara kort om AD. Fler och fler hundar röntgas även för AD, men ännu finns inget krav på detta. 62 st av 138 är även AD-röntgade vilket ger en procentsats på 44,9. Av dessa hade 14 st någon form av anmärkning vilket betyder att 22,5 % av röntgade hundar har anmärkning. Något som även bör uppmärksammas framöver.

Först redovisas total röntgenprocent/kull och kennel och genomsnittlig rtg%/kull över 18 månader utan hänsyn till resultat som redovisas i särskilda tabeller.

Kennelnamn	Kull nr1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	Genomsn. rtg%/kull över 18 mån
Evil Eye	50	16,6	80	33,3	-	-	-	-	-	-	-	44,9
Molossus Legends	33,3	100	80	50	45,4	85,7	36,3	12,5	25	0	40	46,2
Magnuslunds	66,6	70	77,7	62,5	20	85,7	100	-	-	-	-	68,9
Sejpejos	50	33,3	11,1	20	16,6	-	-	-	-	-	-	26,2
Hägnatorpets	11,1	44,4	37,5	-	-	-	-	-	-	-	-	31,0
In Futuro	50*	44,4	50	-	-	-	-	-	-	-	-	48,1 (*prel svar ingår)
Ladylufs	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75,0
Ej reg kennel 1	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	75,0
Ej reg kennel 2	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Hittills röntgade i kullar mellan 12 och 18 månaders ålder

Kennelnamn	Kull nr 1 i åldersintervallet	2	Genomsn rtg%/kull hittills
Molossus Legends	33,3 (17 mån)	0 (14 mån)	16,6
Amouricas	12,5 (16 mån)	-	12,5
Suediccas	0 (14 mån)	-	0

Kennelstatistik med utfall hundar över 12 mån

Kennelnamn	Ant reg	Ant rtg	% rtg	Antal A/B	% A/B	Ant D/E	% D/E	% fria av reg
Evil Eye	18	8	44,4	0	0	7	87,5	0
Molossus Legends	73	28	38,3	16	57,1	8	28,5	21,9
Magnuslunds	46	31	67,4	21	67,7	6	19,3	45,6
Sejpejos	33	7	21,2	2	28,5	4	57,1	6,0
Hägnatorpets	26	8	30,7	2	25	2	25	7,6
In Futuro	21	10*	47,6	6*	60	1	10	28,5 (*prel svar ingår)
Ladylufs	4	3	75	1	25	0	0	25,0

Amouricas	8	1	12,5	0	0	0	0	0 (kull 16 mån)
Suediccas	9	0	0	0	0	0	0	0 (kull 14 mån)
Ej reg kennel 1	4	3	75	0	0	2	66,6	0
Ej reg kennel 2	7	1	14,2	0	0	0	0	0

Avkommestatik hanar med två eller fler registrerade kullar över 12 mån i Sverige

Namn och egen status	Ant kullar	Ant reg	Ant rtg	% rtg	Antal A/B	% A/B	Antal D/E	% D/E	% fria av reg
Bioynics Odin (D)	3	15	7	46,6	0	0	6	85,7	0
Otin des gardiens de la cour (E)	3	12	7	58,3	3	42,8	4	57,1	25
Cirano el Corso (E)	4	25	5	20	0	0	5	100	0
Den (B)	6	40	12	30	10	83,3	1	9	25
Poseidon (A)	4	21	9	42,8	3	33,3	3	33,3	14,2
Fabio de corso Z Machova Kraje (D)	2	17	3	17,6	2	66,6	0	0	11,7
Magnuslunds Nico (A)	2	8	7	87,5	5	71,4	0	0	62,5
Parsifal (B)	2	13	10	76,9	7	70	0	0	53,8
Tuono (utl A)	2	15	7	46,6	5*	71,4	0	0	33,3* (prel sv ingår)
Agamennone (utl B)	2	17	7	41,1	2	28,5	1	14,2	11,7

Avkommestatik tikar med två eller fler registrerade kullar över 12 mån i Sverige

Namn och egen status	Ant kullar	Ant reg	Ant rtg	% rtg	Antal A/B	% A/B	Antal D/E	% D/E	% fria av reg
Rita (C)	3	13	4	30,7	3	75	1	25	23
Maira (D)	2	15	11	73,3	7	63,6	3	27,2	46,6
Chingalana (E)	3	13	4	30,7	0	0	2	50	0
Taca (A)	3	10	8	80	7	87,5	1	12,5	70
Szerdahelyi Andi (D)	3	12	4	33,3	0	0	3	75	0
Marsha (C)	4	29	12	41,3	3	25	6	50	10,3
Ondine (C)	3	21	4	19,0	3	75	0	0	14,2
Hunter Schwarze Tod (E)	2	18	2	11,1	0	0	2	100	0
Lucifera (A)	3 + en imp	26	19	73	14	73,2	3	15,7	53,8

Sammanfattningsvis kan sägas att röntgenprocenten i flera kullar borde bli betydligt bättre än hittills, likaså avelsutvärderingen efter flera föräldradjur. Målet med minst 75 % dokumentation på alla kullar/föräldradjur finns överlag en bit kvar till. En hane och en tik, nästan två når upp till detta idag. Tre hanar och tre tikar av de som lämnat två eller fler kullar når idag över 50 % dokumentation. Endast två registrerade kennlar når idag över 50 %, Magnuslunds och Ladylufs. Önskvärt på sikt är att samtliga kennlar kommer över 50 % dokumentation.

Det kan också skönjas en tendens åt att ju bättre avelsmaterial ur HD-synpunkt, desto högre grad av röntgenprocent. Detta ger tyvärr missvisande statistik. För rasens framtid är det extra viktigt med dokumentation efter belastade individer, speciellt om avkommor används i avel.

Exteriör

Cane corson ska vara en medelstor till stor hund, atletisk och välmusklad med både massa och elegans. Det finns idag en del skillnader i huvudform, typ och storlek, vissa för luftiga, andra för tunga. Enligt standard ska måtten för hane vara 64-68 cm och för tik 60-64 cm +/- 2 cm och vikten 45-50 kg för hane och 40-45 kg för tikar.

Efter genomgång av alla utställningskritiker på vuxna hundar ställda i öppen klass och/eller championklass finns några genomgående exteriöra fel som bör beaktas framöver. Det finns flera hundar med saxbett, för ljusa ögon, smala fronter och ett antal reserverade. Tyvärr finns också en tendens att kuperade hundar vinner även om det finns okuperade som är minst lika bra. För avelns skull är det dock viktigt att de kuperade får visas på utställning.

Avelsstrategi

Denna har i nuläget utformats för att öka dokumentationen överlag och kan omarbetas om några få år. Förslagsvis görs en första utvärdering om 2-3 år. Rasen är fortfarande liten populationsmässigt och importer har och kommer att ha en betydande roll främst för ökning av den genetiska variationen.

Uppfödarna kommer att placeras in i tre olika kategorier under sommaren 2005. I kategori 1 placeras de som uppfyller SKKs grundregler och RACCs grundkrav för hänvisning.

I nuläget har vi satt kraven på HD-status A, B eller C. Önskvärt är avel på hundar med så bra status som möjligt. Om C-hund används ska den paras med fri hund. Det finns tillsviare en eventuell möjlighet att söka dispens hos avelsrådet före parning för avel på enskild individ med D som kan ha andra viktiga kvaliteter önskvärda för rasen. Om dispens lämnas måste hunden paras med fri hund.

För hänvisning krävs också att båda föräldrarna har utställningsmerit i Sverige eller annat land motsvarande lägst 1:a pris i juniorklass eller unghundsklass, eller lägst 2:a pris i öppen klass. Detta för att bevara en rastypisk cane corso exteriört.

Önskvärt är också AD-röntgen och MH-beskrivning, men då antalet hittills varit så pass få kan vi endast ha detta som "bonus" tillsviare inom respektive kategori. Som bonus räknas också hundar som godkänts på korningens mentaldel, har bruks- och/eller lydnadsmeriter.

I kategori 2 placeras uppfödare som förutom grundkraven även har minst 50% dokumentation på HD-röntgen och utställningsmeriterade hundar av samtliga uppfödda kullar som uppnått en ålder av 15 månader.

I kategori 3 placeras uppfödare som förutom grundkraven även har minst 75% dokumentation på HD-röntgen och utställningsmeriterade hundar av samtliga uppfödda kullar som uppnått en ålder av 15 månader.

Finns någon kull där procentsatsen inte uppnåtts placeras uppfödaren i kategorin under.

Avelsstrategin har utformats så att uppfödarna premieras att dokumentera uppfödningen, såväl exteriört, hälsomässigt som mentalt. Vi vill alla sträva efter en rastypisk, sund och frisk cane corso med stabil mentalitet och för att kunna avla mot dessa mål krävs dels dokumentation på vad vi har idag, men även utvärdering och uppföljning av kullar framöver.

Delmål

Att först och främst öka antalet HD-röntgade hundar till minst 50% i samtliga kullar, helst minst 75% på lite längre sikt. Även att verka för att minska antalet dysplaster år från år.

Att öka andelen AD-röntgade hundar överlag, gärna till samma procentsatser som HD-röntgade. Först när antalet AD-röntgade ökat vet vi hur frekvent det förekommer inom rasen.

Att inom närmaste tiden, eventuellt redan inom ett halvår, uppnå 30 st genomförda MH för att kunna få till stånd en rasprofil och spindelgram. Därefter kan vi arbeta fram en önskvärd rasprofil. På lite längre sikt är det önskvärt med hög deltagarprocent på MH för att det även ska kunna användas fullt ut som avelsinstrument, helst med hela kullar beskrivna.

Kartläggning av födda kullar, kullstorlek, ev medfödda defekter, valpningskomplikationer m m har påbörjats under våren 2005 som ett led i hälsoarbetet.

Att avla på friska sunda djur och även i övrigt följa SKKs avelspolicy.

Att utvärdera och följa upp delmålen om 2-3 år. Dels för att se om målen uppnåtts, vilka resultaten blir och om eventuellt avelsstrategin ska revideras. Inom samma tidsperiod kan en ny hälsoenkät göras med förhoppningsvis bättre svarsfrekvens. Likaså kan nya uppgifter från försäkringsbolagen hämtas in om ett par år, vilket då borde ge säkrare svar angående rasens hälsa. Främst på att antalet individer ökat betydligt under senare tid, men även att befintliga individer blivit äldre och att det möjligen går att se säkrare tendenser i skadefrekvens eftersom rasen då funnits i Sverige under fler år.